

CZU: 343.148:620.2

OBIECTUL DE STUDIU AL EXPERTIZEI MERCEOLOGICE. FACTORII CE INFLUENȚEAZĂ LA STABILIREA PREȚULUI UNUI PRODUS. METODICATIPAPLICATĂLACERCETAREAPRODUSELORINDUSTRIEI UȘOARE DE LARG CONSUM ȘI A PRODUSELOR ALIMENTARE ȘI AGROALIMENTARE

Tatiana CECHIN,
Centrul Național de Expertize Judiciare

Expertiza merceologică are ca obiect stabilirea exactă a calității reale a loturilor de produse din punct de vedere static sau dinamic, în relație cu condițiile, cauzele, locul și împrejurările, care au generat abateri de la calitatea prescrisă și de la calitatea contractată în timpul fabricării sau circulației lor tehnice.

Expertiza merceologică este utilizată pentru cercetarea și clarificarea unor probleme controversate sau litigioase, pe care le ridică practica comerțului cu mărfuri alimentare sau nealimentare.

Cuvinte-cheie: expertiză judiciară, metodică, produs, evaluare.

The merceological expertise has as its object the exact determination of the real quality of the product lots from a static or dynamic point of view, in relation to the conditions, causes, place and circumstances which have led to deviations from the prescribed quality and from the contracted quality during manufacture or their technical circulation.

Merceological expertise is used to investigate and clarify controversial or disputable issues raised by the practice of trade in food or non-food commodities.

Keywords: judicial expertise, methodical type, product, evaluation.

Obiectele de studiu ale expertizei merceologice sunt:

Mărfurile industriale de larg consum,(textile, confecții, tricotaaje, marochinărie, încălțăminte, articole din blănuri și piei, covoare, mobilă, articole cu destinație sportivă, bijuterii, parfumerie și cosmetică, mărfuri de uz casnic și gospodăresc etc.);

Produse alimentare și agroalimentare;

Ambalajul;

Documentele primare și cele cumulativ sintetice (Documentele de însoțire a mărfii, listele contabile de inventariere, cartelele de evidență a bunurilor la depozite, facturile de achiziționare, certificatele de calitate, proveniența, certificatele analizelor de laborator, documentele în care sunt reflectate caracteristicile cantitative și calitative ale produselor la expediere, în timpul transportării, păstrării, realizării. Acte, registrul de evidență al regimului umidității și temperaturii

în depozite, fotografii care fixează aspectul și starea articolului, produsului, modul de păstrare a ambalajului, pașapoarte tehnice, instrucțiuni, etichete de marcaj etc.)

Expertiza merceologică de asemenea se ocupă cu evaluarea și se petrece cu scopul stabilirii prețului unui produs.

Astfel în cazurile penale, cât și în cazurile civile organele de urmărire penală, instanțele de judecată, părțile în proces au nevoie de a stabili costul unor bunuri materiale.

Materialele (corpurile delict) pentru expertiză se prezintă conform listei anexate la ordonanță, încheierea judecătii, cereri.

Lista obiectelor - se perfectează de către ordonatorul expertizei și corpurile delict se predau contra semnăturii expertului desemnat.

Materialele (corpurile delict) pentru expertiză se împachetează astfel, încât să fie excluse orice pierderi, deteriorări, defectări în timpul expedierii. Pe ambalajul

sigilat al fiecărui obiect, expediat pentru efectuarea investigațiilor, este necesar, să fie indicat denumirea articolului obiectului împachetat, unde, când și pe ce dosar a fost ridicat. Cele indicate mai sus trebuie să fie adevărate de persoana responsabilă și aplicată ștampila organului ce a dispus efectuarea expertizei.

În cazul examinării obiectelor la fața locului, este obligator de a prezenta expertului lista obiectelor, care necesită să fie supuse expertizării.

Procesului verbal de predare-primire a corpurilor delict - se întocmește la finisarea expertizei și materialele (corpurile delict) se predau ordonatorului de asemenea conform listei și contra semnăturii

În cazuri excepționale, expertiza merceologică este efectuată fără a fi prezentat articolul cercetat, atunci expertiza este efectuată în baza purtătorilor de informații documentară, fotografii ș.a.

Prețul unui produs poate fi stabilit, reieșind din documentele de însoțire primare și cele cumulativ sintetice. În cazul lipsei documentelor, prețul poate fi stabilit reieșind din prețul liber de piață a produsului sau a celui identic (analogic), care posedă caracteristici, calități, forme, proprietăți și alte date identice.

Prin prețul liber de piață se subînțelege prețul mediu de vânzare pe piața internă, care:

- **dintr-o parte se caracterizează prin cererea și oferta produsului cercetat,**

- **din altă parte se ține cont de diferite restricții economice și administrative.**

Pentru stabilirea prețului de piață a produsului pot fi folosite diferite surse de informație: cataloage și liste de prețuri a producătorilor și vânzătorilor, informația oferită de expoziții și a târgurilor cu ridicata, cercetarea pieței și analizele analitice pe grupuri de mărfuri și produse, site-uri web ale companiilor din internet ș.a.

Prețul liber de piață se determină pentru o regiune concretă și la o dată concretă.

Factorii influenți la stabilirea prețului unui produs:

Calitatea producerii mărfurilor. Pentru a efectua studiul de calitate a unui produs de fabricație, trebuie urmărite o serie de etape cronologice, care în fapt să ducă la o caracterizare a calității reale a produsului analizat (corespunderea articolului custandardele internaționale sau naționale).

Factorii uman și fizico-chimici (distrugerea, uzura/completă sau parțială/ defecte stabilite în procesul de producere, păstrare, transportare și livrare a mărfurilor).

Ca rezultat al modificării produsului la influența factorilor uman și fizico-chimici se calculează uzura și pierderea aspectului și calității. La rândul său uzura poate fi :

Fizică - apare în rezultatul mo-

dificării produsului la influența factorilor uman și fizico-chimici;

Morală - apare în rezultatul timpului drept demodare, perioada fabricării, anotimpului ș. a.

La rândul său uzura duce la micșorarea prețului unui produs, dar poate duce și la mărirea prețului unui produs, atunci când merge vorba de obiecte vechi, istorice, anticariat, valoarea cărora de la un moment dat începe să crească în continuu. Aceste obiecte sunt acele ce au o vechime de peste 50 de ani și un tiraj mic de producere.

Conform Hotărârii Guvernului nr 195 din 24.03.17 „Privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare”, genul de expertiza merceologică face parte din domeniul expertizelor economico-ingenerești cu specialitatea în:

Expertiza produselor industriei ușoare de larg consum;

Expertiza produselor alimentare

Metodica tip aplicată la cercetarea produselor industriei ușoare de larg consum și a produselor alimentare și agroalimentare:

La efectuarea expertizelor merceologice expertul se conduce de **METODICĂ TIP DE EFECTUAREA EXPERTIZEI JUDICIARE:**

- a produselor industriei ușoare de larg consum - COD: MT – 14.01

- a produselor alimentare și agroalimentare COD: MT – 14.02

Metodica de efectuare a expertizei merceologice reflectă pașii în activitatea de efectuare a expertizelor, care include etapele: examinări, investigații, analize și aprecieri a indicilor stabiliți, caracteristici ale obiectelor cercetate, ce permit soluționarea sarcinilor expertizei ce țin de evaluare și aprecierea indicilor calitativi și cantitativi.

La estimarea valorii bunurilor materiale se aplică metoda analizei comparative a vânzătorilor, care se bazează pe estimarea valorii obiectului cercetat prin comparare cu alte obiecte similare, vândute sau

propușe spre vânzare cu caracteristici identice ori similare, la o dată concretă.

Metoda respectivă se utilizează în cazurile în care există suficientă informație referitor la vânzările bunurilor ce constituie obiectul evaluării.

Bunurile materiale comparabile trebuie să fie similare obiectului cercetat din punct de vedere al producătorului, caracteristicilor funcționale și fizice. În scopul aplicării metodei analizei comparative a vânzătorilor expertul trebuie să dispună de informația privind prețurile de vânzare sau prețurile de ofertă pentru aceste bunuri.

Aplicarea metodei vânzătorilor comparative este efectuată în baza următoarei proceduri standard:

a) identificarea unităților și elementelor de comparație;

b) comparația bunului evaluat cu obiectele similare,

c) colectarea și analiza datelor pe piață în scopul selectării bunurilor materiale comparabile

d) analiza prețurilor produselor comparabile pentru a determina valoarea de piață a bunului material.

Întrebări tipice pot fi înaintate la cercetarea produselor industriei ușoare de larg consum:

1. La ce grup de mărfuri sunt atribuite bunurile materiale prezentate spre examinare?

2. Care este valoarea de piață a bunurilor materiale?

3. Care este valoarea de piață a bunurilor materiale, ținând cont de uzură?

4. Care este diminuarea indicilor calitativi a bunurilor materiale prezentate spre examinare?

5. Care este etapa la care au survenit schimbările indicilor calitativi ?

6. Determinarea poziției tarifare a mărfurilor;

Întrebări tipice pot fi înaintate la cercetarea produselor alimentare și agroalimentare:

CZU: 347.948:657.6

7. La ce grup de produse sunt atribuite produsele alimentare și agroalimentare prezentate spre examinare?

8. Care este valoarea de piață a produsele alimentare și agroalimentare?

9. Care este diminuarea indicilor calitativi a bunurilor materiale prezentate spre examinare?

10. Care este etapa la care au survenit schimbările indicilor calitativi și cantitativi ?

11. Determinarea poziției tari-fare a mărfurilor;

Reieșind din cele expuse, întrebările expertului pot fi formulate în fiecare caz concret după necesitate, colaborându-se cu una sau mai multe sarcini enumerate mai sus.

Bibliografie

1. METODICĂ TIP DE EFECTUARE A EXPERTIZEI JUDICIARE „a produselor industriei ușoare de larg consum” - COD: MT – 14.01

2. METODICĂ TIP DE EFECTUARE A EXPERTIZEI JUDICIARE „a produselor alimentare și agroalimentare” COD: MT – 14.02

3. Legea nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar;

4. Legii Nr. 989 din 18.04.02 „cu privire la activitatea de evaluare”;

5. Hotărârii Guvernului nr 195 din 24.03.17 „Privind aprobarea Nomenclatorului expertizelor judiciare”

6. Instrucțiunea cu privire la modul de organizare a activităților de efectuare a expertizelor și de perfectare a rapoartelor de expertiză judiciară în cadrul Centrului Național de Expertize Judiciare Aprobata de Consiliul Metodic - Științific al CNEJ. Proces verbal nr. 5 din 12.07. 2018.

ASPECTE METODOLOGICE ÎN EXPERTIZA JUDICIAR-CONTABILĂ. SARCINILE, OBIECTIVELE ȘI METODELE DE CERCETARI APLICATE LA EFECTUAREA EXPERTIZEI CONTABILE

Vasile GURIN,

Centrul Național de Expertize Judiciare

Expertiza contabilă – este o formă de cercetare științifică, efectuată în vederea lămuririi anumitor fapte care sînt reflectate în documente, evidență contabilă sistematizată, examinează operațiuni și situații de natura economico-financiară ale activității persoanelor juridice sau fizice. Expertiza contabilă judiciară este forma, de procedură juridică, de utilizare a cunoștințelor privind expertiza contabilă de constatare, confirmare, evaluare, lămurire sau dovedire, pe baza cercetării științifice de specialitate, a adevărului obiectiv cu privire la o anumită faptă, împrejurare, în scopul obținerii surselor de probă în procesele penale și civile.

Cuvinte-cheie: expertiză contabilă, cercetări, metode.

METHODOLOGY OF PERFORMING ACCOUNTING EXPERTEXAMINATION

Accounting examination is a scientific research performed to explain certain facts that are reflected in documents and accounting systems and looks at certain operations and financial scenarios performed by individuals or legal entities. Forensic accounting is a judicial process that employs accounting examination procedures to confirm, prove, evaluated and clarify using specialty scientific research the objective truth regarding an act and/or the circumstances with an ultimate goal to obtain reliable evidences for civil and criminal cases.

Keywords: accounting examination, research, methods.

Actualitatea temei: Întreaga activitate a economiei naționale se desfășoară într-un cadru legal, determinat de actele normative în materie. Dacă activitatea economică nu se poate desfășura în afara juridicului, putem spune că, în mare parte, activitatea juridică își are izvorul în acte și fapte de natură economică. Evidența contabilă este cea care deține informațiile cu privire la activitatea economică, de la cea mai mică formă de organizare, persoană fizică, persoană juridică, pînă la nivelul economiei naționale.

Prin nerespectarea normelor de drept în materie de către cei care sunt angajați în activitatea economică, se generează diferite litigii,

care nu se pot rezolva întotdeauna pe cale amiabilă, și, în acest caz, se apelează la instanța de judecată. Evidența contabilă este cea care poate furniza informații și documente ce pot constitui probe scrise în rezolvarea litigiilor de natură economică. De altfel, prin Codul de procedură civilă și penală se reglamantează ca instanța de judecată, pentru lămurirea unor fapte de natură economică, să apeleze la experți contabili.

Deci, în cadrul desfășurării activității procesuale a organelor de drept și judiciare, un rol deosebit de important îi revine probațiunii judiciare care constituie axul principal într-un proces, deoarece prin mijlocirea probelor